

Deveta godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije

Novi i stari oblici viktimizacije: izazovi za viktimološku teoriju i praksu

29. — 30. studenog 2018., Beograd, Srbija

U Beogradu je održana Deveta godišnja konferencija Viktimološkog udruženja Srbije pod nazivom Novi i stari oblici viktimizacije: izazovi za viktimološku teoriju i praksu. U radu konferencije sudjelovalo je oko 100 sudionika iz Srbije, Makedonije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Švedske, Norveške, Belgije, Španjolske, Izraela, Južne Afrike, SAD-a i Južne Koreje. Viktimološko društvo Srbije osnovano je 1997. godine, a zalaže se za stvaranje zakonodavnog i institucionalnog okvira, kao i konkretnih mehanizama koji će omogućiti svim žrtvama kriminaliteta da na jednak način i u skladu sa svojim potrebama ostvare prava i dobiju adekvatnu podršku i zaštitu.

Tijekom svečanog otvaranja konferencije sudionicima su se obratili: Slobodan Savić, predsjednik Viktimološkog društva Srbije, Brankica Janković, povjerenica za zaštitu ravnopravnosti, Zoran Pavlović, pokrajinski ombudsman, Ljiljana Lončar, predstavnica koordinacijskog tijela za rodnu ravnopravnost Vlade Republike Srbije, Robert Peacock, predsjednik Svjetskoga viktimološkog društva i Vesna Nikolić Ristanović, direktorica Viktimološkog društva Srbije. Predsjednik Svjetskoga viktimološkog društva, prof. dr. sc. Robert Peacock je prof. dr. sc. Vesni Nikolić Ristanović uručio nagradu počasnoga članstva, koja se dodjeljuje pojedincima u znak poštivanja njihova značajna postignuća u području viktimologije.

Nakon svečanog otvaranja konferencije dodijeljene su nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2018. godinu u kategorijama: doprinos unapređenju prava žrtava i talentirani mladi istraživač.

Tijekom dvodnevnog rada održane su četiri plenarne sekcije — šest tematskih sekcija i jedan okrugli stol.

Prva plenarna sekcija imala je naslov konferencije — Novi i stari oblici viktimizacije: izazovi za viktimološku teoriju i praksu. U okviru te sekcije, Robert Peacock održao je izlaganje o kritičkoj analizi konceptualnih teorijskih okvira novih modela viktimizacije s osvrtom na jedinstvenost lokalnog konteksta, generalizacije i prakse u globaliziranom svijetu, May-Len Skilbrei govorila je o tome kako mobilnost utječe na podršku žrtvi i kazneni progon u kontekstu transnacionalnog kriminaliteta, a Anabel Cerezo o razumijevanju *cyber* nasilja i tinejdžerskim partnerskim vezama.

Druga plenarna sekcija bila je posvećena doprinosu prof. dr. sc. Slobodanke Konstatinović Vilić istraživanju, edukaciji i zalaganju za promjene vezane uz nasilje nad ženama. Sanja Čopić dala je pregled razvoja zakonodavnog okvira za zaštitu žena, žrtava nasilja u Srbiji, Slađana Jovanović dala je kritički osvrt na novi kaznenopravni odgovor Republike Srbije na nasilje nad ženama, Nevena Petrušić i Natalija Žunić govorile su o metodološkim pristupima i ostvarenim rezultatima istraživanja prakse srpskih sudova u procesuiranju slučajeva nasilja u obitelji, Vesna Nikolić Ristanović prikazala

je rezultate analize zastupljenosti tema nasilja nad ženama na visokoškolskim ustanovama u Srbiji, Tanja Ignjatović govorila je o izazovima u procjenama i intervencijama u nasilju prema ženama zlouporabom djece, a Slobodanka Konstatinović Vilić o tome kako spriječiti da nasilje u obitelji postaje femicid.

Treća plenarna sekcija naslovljena je Izazovi podrške žrtvama. Chadley James analizirao je izazove služba za podršku žrtvama iz američke perspektive, Vesna Nikolić-Ristanović, Sanja Čopić i Jasmina Nikolić predstavile su rezultate komparativne analize sustava podrške žrtvama u izabranim državama Balkana, a Joke Castelein i Muriel Boom prikazale su aktivnosti projekta o žrtvama u prometu i njihovim potrebama.

Četvrta plenarna sekcija održana je pod nazivom Nevidljive žrtve. U okviru ove sekcije Mirjana Dokmanović prikazala je analizu medijskog izvještavanja o samoubojstvu u Srbiji i viktimizaciji obitelji nastradalih, Kimberly McCabe izložila je temu elektronskog zlostavljanja u SAD-u kao novijem obliku viktimizacije, Oliver Bačanović i Nataša Peovska prikazali su prava i položaj djece žrtava kaznenih djela u makedonskom Zakonu o pravdi za djecu, a Chang-Moo Lee govorio je o viktimizaciji i zaštiti osobnih podataka u Južnoj Koreji.

Prva tematska sekcija imala je naslov Žrtve kriminaliteta: zakonodavstvo, praksa i istraživanja. Sanja Čopić, Svetlana Ilić i Bejan Šćiri prikazali su rezultate istraživanja nasilja nad Romkinjama u obitelji i partnerskim odnosima u Srbiji, Irma Kovčo Vukadin održala je izlaganje etičkih pitanja u istraživanjima seksualne viktimizacije djece, Zoran Pavlović izložio je temu nametanja odgoja silom, a Nevena Petrušić, Natalija Žunić i Vida Vilić prikazale su rezultate istraživanja kaznenog djela nasilja u obitelji u sudskoj praksi.

Druga tematska sekcija bavila se temama viktimizacije oružanim i elektronskim nasiljem i prevencijom viktimizacije. U okviru ove sekcije Slađana Đurić i Ana Paraušić izložile su rad o temi viktimizacije oružanim nasiljem u zemljama jugoistočne Europe, Ljiljana Stevković i Milica Popović prikazale su rezultate istraživanja elektronskog nasilja među studentima Sveučilišta u Beogradu, Vida Vilić govorila je o pornografiji iz osвете kao obliku *cyber* mizoginije, a Milica Kovačević o primjeni videonadzora u svrhu suzbijanja viktimizacije.

Treća tematska sekcija imala je naslov Viktimizacija i društvena reakcija. Oggu Sreekanth održao je izlaganje o ulozi policije u sprečavanju maloljetničke delinkvencije i ponovne viktimizacije djece u sukobu sa zakonom na primjeru slučaja iz države Tamil Nadu, Maria Izco Rincon predstavila je rezultate kvalitativnog istraživanja položaja Romkinja u zatvoru u Španjolskoj, Donatella Aita izložila je rad o temi korelacije između osobne kaznene odgovornosti i reparacije za žrtve u Međunarodnom kaznenom sudu, a Kjell Elefalk govorio je o testiranju nove tehnike u mjerenju policijskog učinka u slučajevima viktimizacije.

U okviru **četvrtе tematske sekcije** s nazivom Različiti oblici viktimizacije: teorija i praksa, Stela Stojisavljević, Bojana Matejić i Bosiljka Đikanović izložile su rezultate kvalitativnog istraživanja viktimizacije kojoj su izloženi muškarci koji imaju seks s muškarcima, Miodrag Simović, Dragan Jovašević i Marina Simović govorili su o nasilju u obitelji u pravosudnoj praksi Republike Srbije, Jelena Kuprešanin i Vladimir M. Simović obradili su pitanje psiholoških aspekata migrantske krize

u Bosni i Hercegovini, a Neda Savić predstavila je rad o feminističko-vegetarijanskoj kritičkoj teoriji Carol J. Adams u svjetlu viktimologije i zaštite životinja.

Peta tematska sekcija bavila se pitanjima Istanbulske konvencije i borbe protiv nasilja nad ženama te obiteljskim nasiljem u Srbiji. Ljiljana Lončar prikazala je primjenu Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u Srbiji, Gorjana Mirčić-Čaluković govorila je o mehanizmima zaštite i podrške žrtvama prema Zakonu o sprečavanju nasilja u obitelji Republike Srbije, Zorica Mršević prezentirala je studiju o temi medijski odgovorna etičnog izvještavanja o nasilju nad ženama, a Maša Mileusnić govorila je o uspostavljenjnoj mreži Novinarke protiv nasilja.

U okviru **šeste tematske sekcije** obrađivane su teme viktimizacije posebno osjetljivih skupina. Danica Vasiljević-Prodanović govorila je o zaštiti maloljetnika od viktimizacije u zavodskim uvjetima, Filip Mirić o viktimološkom aspektu društvenog položaja osoba s invaliditetom tijekom povijesti, Jelena Dragičević predstavila je sociogeografska obilježja i najčešće uputne dijagnoze žena žrtava nasilja iz Službe hitne medicinske pomoći Zdravstvenog centra Knjaževac, Milana Radisavljević obradila je temu trgovanja bebama radi usvojenja kao novog oblika viktimizacije, a Slobodan Stojanović govorio je o viktimizaciji zbog tranzicijskih privatizacija u Srbiji.

U završnom dijelu konferencije organiziran je **okrugli stol** o Društvenim odgovorima na delinkvenciju i viktimizaciju maloljetnika u Srbiji: prema promjena utemeljenim na istraživanjima. Cilj okruglog stola odnosio se na sagledavanje aktualnog stanja maloljetničke delinkvencije i viktimizacije maloljetnika u Srbiji i aktivnosti koje bi trebalo poduzeti radi učinkovitije prevencije i suzbijanja maloljetničke delinkvencije te pružanja pomoći, podrške i zaštite djeci žrtvama. Uvodna izlaganja održale su Vesna Nikolić Ristanović, Milica Kovačević, Ljiljana Stevković, Danica Vasiljević-Prodanović i Sanja Čopić.

Tijekom konferencije obrađene su vrlo različite viktimološke teme, prikazani rezultati međunarodnih istraživanja s njihovim implikacijama za zakonodavstvo i praksu, te podijeljena stručna iskustva. Konferencija je poslužila kao dobra platforma za umrežavanje znanstvenika i stručnjaka koji se bave viktimologijom.

Pripremila:
Prof. dr. sc. Irma Kovčo Vukadin